

Kommunikationsverket

Marknadsöversikt 2/2011

Prisnivån på teletjänster i Finland **2010**

© Kommunikationsverket 2011

Förfrågningar: markkinaselvitykset@ficora.fi

Uppgifterna får lånas med uppgivande av Kommunikationsverket som källa.

Innehållsförteckning

Sammandrag	4
Teleföretag och omsättningen av teletjänster	5
Telemarknaden i Finland	6
Utvecklingen av prisnivån på taltelefonitjänster	8
Taltelefoni- och meddelandetjänster i mobilnätet	9
Priserna enligt prislista i Finland	9
Europeisk jämförelse av listpriser	10
Taltelefonitjänster i det fasta nätet	12
Utvecklingen av prisnivån på dataöverföringstjänster	13
Dataöverföringstjänster i mobilnätet	14
Dataöverföringstjänster i det fasta nätet	15
Listpriserna i Finland	15
Europeisk jämförelse av listpriser	16
Samhällsomfattande bredbandstjänster	17
Utvecklingen av prisnivån på teletjänster	18
Den allmänna ekonomiska utvecklingen	19
BILAGA 1. Bakgrund till utredningen	22
BILAGA 2. Index i utredningen	23

Sammandrag

År 2010 sjönk den nominella prisnivån på teletjänster med 3,4 procent sammanlagt. Prisnivån på taltelefonitjänster sjönk med 1,4 procent och dataöverföringstjänster med 7,1 procent. Prisnivån på dataöverföring i mobilnätet fortsatte att sjunka kraftigt men prisnivån på bredbandstjänster i det fasta nätet vände nedåt igen. Jämfört med året innan var det endast prisnivån på taltelefonitjänster i det fasta nätet som steg, då även taltelefonitjänster i mobilnätet blev billigare vid sidan om dataöverföringstjänsterna.

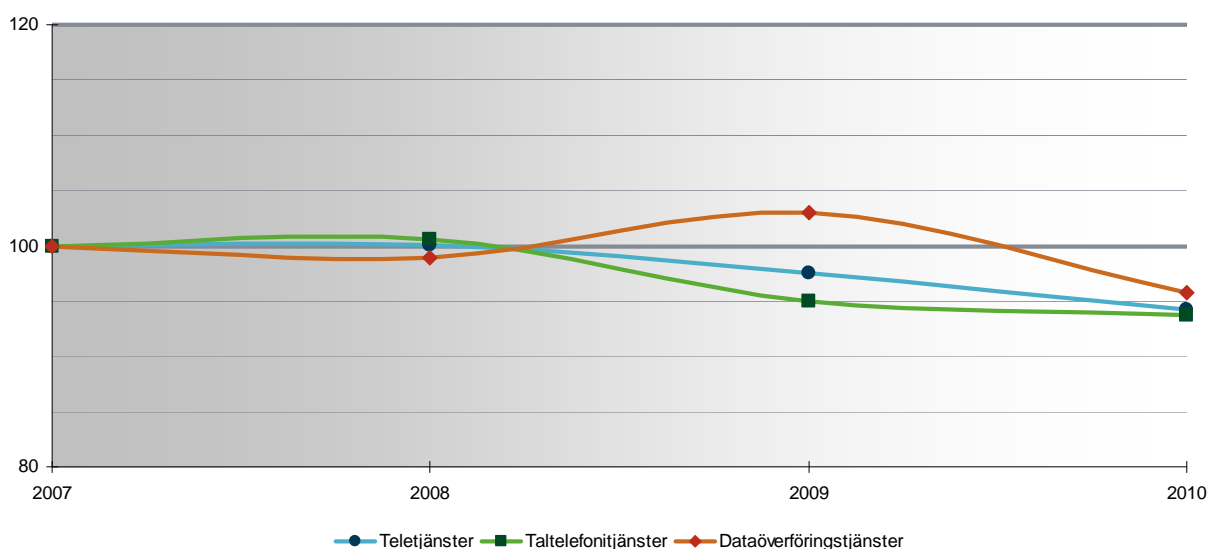
Extremvärdena i förändringen av prisnivån under 2007–2010 representeras å ena sidan av dataöverföringen i mobilnätet och å andra sidan av taltelefonitjänsterna i det fasta nätet. Vad gäller den först nämnda har prisnivån sjunkit betydligt när mobila bredbandsanslutningar har blivit mer allmänna, medan prisnivån på taltelefonitjänster i det fasta nätet har stigit betydligt när samtalen har minskat under den granskade perioden.

Enligt Europeiska kommissionens och OECD:s prisjämförelser hörde priserna på mobiltelefon- och bredbandstjänster i Finland till de förmånligaste i Europa i fjol. Mätt enligt olika användarmängder var prisnivån på mobiltelefonitjänster i Finland 25–35 procent lägre än i EU i genomsnitt. Prisnivån på fasta bredbandstjänster var 12 procent lägre än i EU i genomsnitt.

År 2010 använde hushållen cirka 1,7 miljarder euro på teletjänster som omfattades av utredningen, vilket var litet mer än år 2009. Intäkter från mobila bredbandstjänster och deras andel av omsättningen ökade kraftigt. Av den summa som hushållen använde på teletjänster förbrukades närmare hälften på mobilsamtal. Taltelefonitjänsternas andel av omsättningen sjönk dock på dataöverföringstjänsternas bekostnad.

Prisnivån på teletjänster i Finland 2010 är den tredje utredningen i serien som Kommunikationsverket årligen har genomfört. Utredningen innehåller uppgifter om utvecklingen av prisnivån på de teletjänster hushållen använde 2010 i relation till prisnivån under tidigare år. I utredningen presenteras uppgifter om omsättning som gäller teletjänster och detaljpriser enligt prislistor. För att åskådliggöra indexvärdena, som har beräknats på basis av omsättningsuppgifterna, har minutpriserna och priserna per styck för mobilabonnemang och månadspriserna på bredbandsanslutningar granskats i eurobelopp. I utredningen jämförs dessutom prisnivån på mobiltelefonitjänster och bredbandstjänster i det fasta nätet med prisnivån i övriga europeiska länder.

I bilaga 1 presenteras de teleföretag som ingår i utredningen samt bakgrundsmaterialet. Index som använts i utredningen och bildandet av dem beskrivs i bilaga 2.

Figur 1. Utvecklingen av prisnivån på teletjänster 2007–2010.

Teleföretag och omsättningen av teletjänster

År 2010 uppgick telenätverksamhetens totala omsättning till 3 770 miljoner euro. Omsättningen består av taltelefoni- och dataöverföringstjänster. Till exempel kabeltelevisionsverksamhet och försäljning av terminaler ingår inte i denna siffra. Av telenätets omsättning kom 57 procent från tjänster i mobilnätet och 43 procent från tjänster i det fasta nätet. Året innan var mobilnätets andel 55 procent och det fasta nätets andel 45 procent.

Till skillnad från andra uppgifter i utredningen består de ovan nämnda omsättningsuppgifterna intäkter från både konsument- och företagskunder. Cirka tre fjärdedelar av omsättningen bestod av intäkter från detaljhandelstjänster. Resten var intäkter från

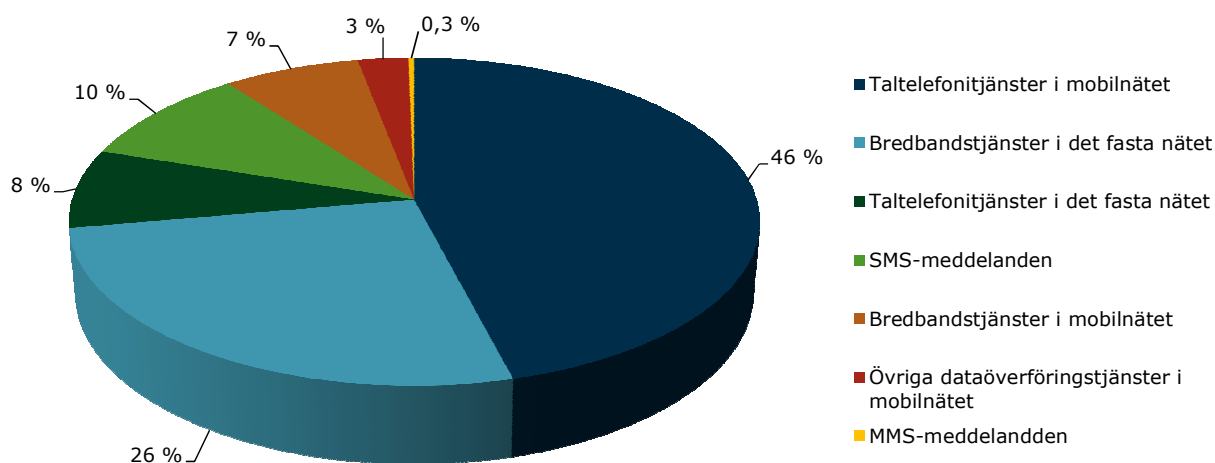
partihandelstjänster. Detaljhandelstjänsterna utgörs av teletjänster för konsumenter, företag och organisationer, som inte utnyttjas för att tillhandahålla andra teletjänster. Cirka 60 procent av omsättningen från detaljhandelstjänsterna kom från konsumentkunder, dvs. hushåll, och cirka 40 procent från företags- och organisationskunder. Partihandelstjänster är tjänster som teleföretagen säljer till varandra och som utnyttjas vidare för att tillhandahålla andra teletjänster. Om ett teleföretag till exempel vill tillhandahålla internettjänster i ett fast nät som ägs av ett annat teleföretag måste det hyra en partiprodukt av teleföretaget i regionen i fråga om det inte vill bygga ett eget nät. En annan betydande post av intäkter från partihandeln vid sidan av uthyrning av nät är avgifterna för samtrafiken.

Omsättning (miljoner euro)		2010
Intäkter från telenäten		3 770
Intäkter från det fasta telenätet		1 620
	Intäkter från detaljtjänster	1 350
	Intäkter från partitjänster	270
Intäkter från mobilnätet		2 150
	Intäkter från detaljtjänster	1 520
	Intäkter från partitjänster	630

Tabell 1. Fördelningen av intäkterna från telenättjänster mellan detalj- och partitjänster.

I denna utredning betraktas de teletjänster som hushållen använder. Taltelefoni- och meddelandetjänster stod för cirka 64 procent av omsättningen för tjänsterna till hushåll och vikten av dessa tjänster i det totala indexet. Speciellt vikten av taltelefoni- och meddelandetjänster i mobilnätet i det totala indexet var betydande, 56 procent. Denna andel ökade med en halv procentenhet från året innan medan andelen av taltelefonitjänster i det fasta nätet minskade med drygt två procentenheter till knappt åtta procent.

Dataöverföringstjänster stod för cirka 36 procent av omsättningen för tjänsterna till hushåll och vikten i det totala indexet. Andelen av bredbandstjänster i det fasta nätet minskade med närmare två procentenheter till 26 procent, men mobila bredbandstjänsters andel ökade i samma mån med drygt två procentenheter till sju procent.

Figur 2. Fördelningen av teleföretagens omsättning beträffande teletjänster som erbjuds hushållen 2010.

Telemarknaden i Finland

De tre största teleföretagen i Finland mätt med omsättningen är TeliaSonera Finland Oy (TeliaSonera), Elisa Abp (Elisa) och DNA Ab (DNA). De är också de enda teleföretagen som erbjuder hushållen geografiskt täckande tjänster i mobilnätet och det fasta nätet främst genom sina egna kommunikationsnät. Dessutom finns det omkring 27 regionala teleföretag i Fastlandsfinland som tillsammans bildar Finnetgruppen och som äger det regionala fasta telefonnätet inom sina verksamhetsområden. Företagen i Finnet-gruppen saknar ett eget GSM- eller UMTS-mobilnät men flera av dessa företag erbjuder förutom tjänster i det fasta nätet också tjänster i mobilnätet genom att agera tjänsteleverantör i mobilnätföretagens nät.

Andra viktiga teleföretag som äger egna fasta nät är AinaCom Oy och TDC Ab (TDC) vilka även erbjuder mobiltjänster. Flera teleföretag för det fasta nätet tillhandahåller även bredbandstjänster i kabel-tv-nätet inom sina traditionella teleområden. Sommaren 2010 blev DNA ägare av Welho som förfogar över ett kabel-tv-nät som täcker huvudstadsregionen. Welho var en betydande leverantör av bredbandsförbindelser i huvudstadsregionen.

I landskapet Åland tillhandahåller Ålands Mobiltelefon Ab mobiltelefonitjänster och Ålands Telefonandelslag och Mariehamns Telefon Ab tjänster i det fasta nätet.

Vid tillhandahållandet av trådlösa bredbandsanslutningar är @450-bredbandsnätet det viktigaste. Nätet, som för tillfället bygger på Flash-OFDM-tekniken, täcker hela Fastlandsfinland. I mars 2011 sålde Digita Ab sin koncession och affärsverksamhet till Datame Oy. Datame tillhandahåller inte förbindelser direkt till kunder utan är leverantör av nät-tjänsten. I juni 2011 informerade Datame att bolaget byter ut den nuvarande @450-tekniken mot en teknik som baserar sig på cdma2000 i nära framtid. Datame äger också en koncession som möjliggör tillhandahållandet av mobila Wimax-förbindelser.

Det är i första hand TeliaSonera, Elisa och DNA som erbjuder bredbandstjänster i det fasta nätet nästan i hela Finland. Dessa tre teleföretag förfogar också över ett geografiskt heltäckande stamnät för datakommunikation där det tillhandahålls riksomfattande tjänster. Också Finnet-gruppens teleföretag äger stamnät.

Det finns omkring tio mobilnätstjänstoperatörer som erbjuder hushållen mobiltjänster i Finland. De största teleföretagen som erbjuder mobiltjänster är Elisa, TeliaSonera och DNA som äger egna mobilnät. Elisa tillhandahåller mobiltelefonitjänster under varumärket Saunalahti. TeliaSonera tillhandahåller mobiltelefonitjänster under varumärken Sone- ra och Tele Finland. Dessa företags andel av mobilanslutningarna är sammanlagt ungefär 98 procent. Alla teleföretag och tjänsteoperatörer erbjuder taltelefoni-, meddelande- och

dataöverföringstjänster. Så gott som alla erbjuder även mobila bredbandstjänster.

Det finns sammanlagt över 70 teleföretag eller tjänsteoperatörer i Finland som erbjuder hushållen tjänster i det fasta telefonnätet eller i bredbandsnätet. Riksomfattande tjänster i det fasta nätet erbjuds av de största teleföretagen i Finland DNA, Elisa och Telia Sonera samt av teleföretagen inom Finnet-gruppen, som i första hand erbjuder tjänster inom sina egna verksamhetsområden. Även t.ex. TDC erbjuder fasta bredbandstjänster via sina egna partner i de största städerna, 24 Online Oy i huvudstadsregionen och Åbo Kabeltelevision Ab i Åbotrakten. Förutom via mobilnätet erbjuds trådlösa bredbandstjänster också via Datames

@450-nät, de regionala WiMAX-näten och WLAN-näten. Bredbandsförbindelser som förverkligats med @450-nättekniken och med WiMAX- och WLAN-teknikerna klassificeras som tjänster i det fasta bredbandsnätet eftersom de förbindelser som erbjuds med dessa tekniker ur användarens synvinkel fortfarande huvudsakligen är bundna vid en plats, trots att förbindelserna förverkligas med teknik för det trådlösa nätet.

I bilaga 1 presenteras de teleföretag som erbjuder mobiltjänster och/eller tjänster i det fasta nätet som ingår i prisindexen i utredningen. Uppgifterna om omsättningen i början av detta avsnitt har dock insamlats från en mer omfattande grupp av teleföretag.

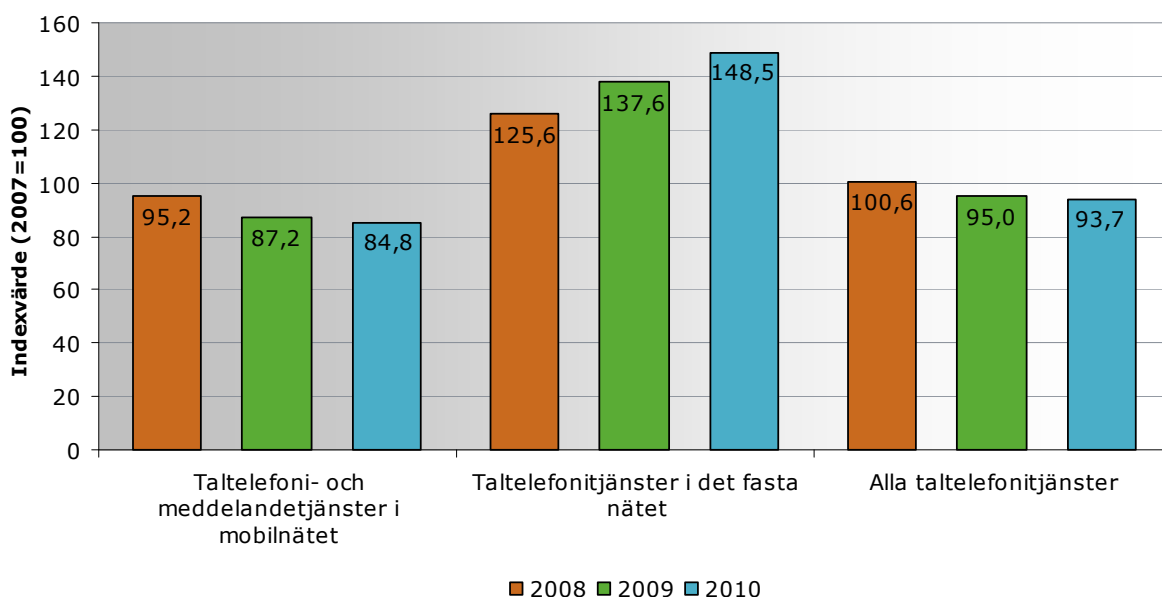
Utvecklingen av prisnivån på taltelefonitjänster

Prisnivån på taltelefonitjänster sjönk med en dryg procent under år 2010. Nedgången i prisnivån avtog från 2009. Taltelefonitjänsternas indexvärde var 93,7, dvs. prisnivån har sjunkit med drygt sex procent jämfört med 2007. Prisindexet för taltelefonitjänster inkluderar till hushåll riktade taltelefoni- och meddelandetjänster i mobilnätet samt taltelefonitjänster i det fasta nätet.

Det totala antalet mobilabonnemang ökade med nio procent, medan antalet fasta telefonanslutningar minskade med drygt 12 procent. I Finland fanns i slutet av 2010 cirka 8,4 miljoner mobilabonnemang och knappt 1,3 miljoner anslutningar i det fasta telefonnätet. Av dessa hade hushållen 6,5 miljoner mobilabonnemang och 0,6 miljoner fasta telefonanslutningar. Antalet mobilabonnemang inkluderar också mobila bredbandsanslutningar som i regel inte är avsedda för taltelefonitjänster.

Antalet samtalsminuter som ringts från mobilnätet ökade 2010 med drygt fem procent från 2009 och uppgick till knappt 16 miljarder minuter. På motsvarande vis minskade samtalsminuterna i det fasta nätet med 20 procent och uppgick till knappt två miljarder minuter. Minskningen av samtalsminuterna i det fasta nätet har varit särskilt snabb bland hushållen. År 2010 ringde hushållen nästan tre fjärdedelar av alla samtalsminuter i mobilnätet men klart mindre än hälften av samtalsminuterna i det fasta telefonnätet.

Prisnivån på taltelefonitjänster i mobilnätet sjönk med närmare tre procent under år 2010 men nedgången blev något långsammare från 2009. Uppgången i prisnivån på taltelefonitjänster i det fasta nätet fortsatte klart och steg med närmare åtta procent. I indexet får priserna på tjänster i mobilnätet större vikt än priserna på tjänster i det fasta nätet, vilket betyder att totalindexet på taltelefonitjänster sjönk.

Figur 3. Utvecklingen av prisnivån på taltelefonitjänster 2007-2010.

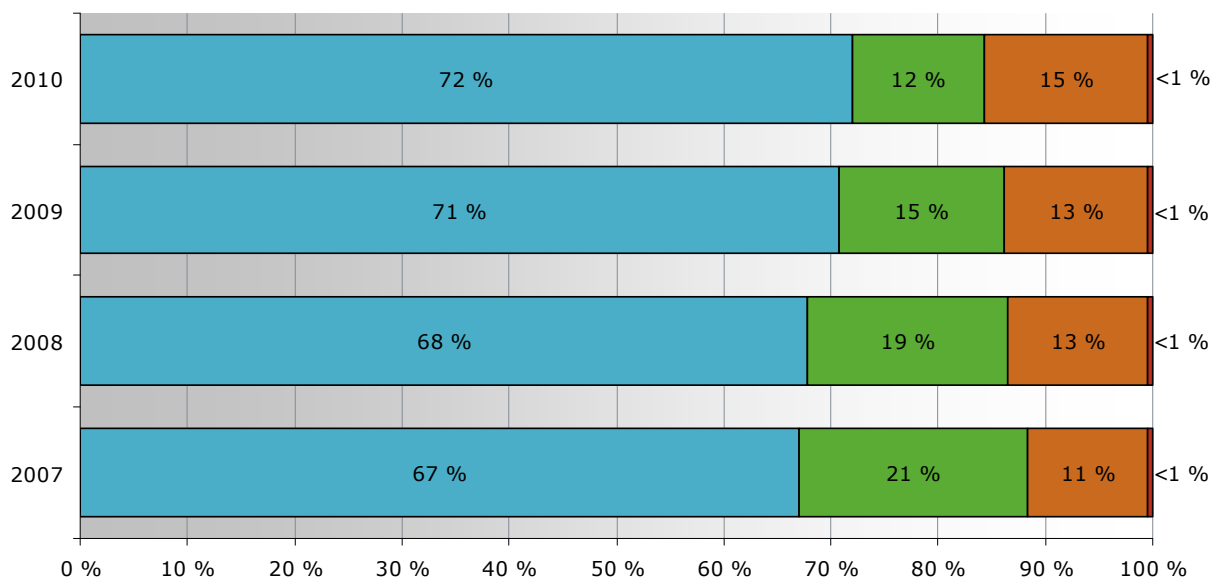
Även om prisindexet för taltelefonitjänster i mobilnätet sjönk klart, var tjänsteleverantörernas listpriser per minut praktiskt taget oförändrade, och konkurrensen tog sig främst uttryck i form av olika samtalsförmåner och paketerbjudanden. Höjningen av mervärdesskatten, som trädde i kraft i juli 2010, hade en liten inverkan på listpriserna. Skatten höjdes med en procentenhet till 23 procent som tjäns-

televerantörerna direkt överförde till detaljpriserna. Då det inte skedde några uppenbara förändringar nedåt i listpriserna, framgår det av förändringen av prisindexet att kunderna har börjat använda billigare abonnemang i stället för dyra.

Däremot fortsatte taltelefonitjänsterna i det fasta nätet liksom under tidigare år att minska

i betydelse för hushållen, vilket tog sig uttryck särskilt i en nedgång i antalet ringda samtalsminuter per anslutning. Nedgången i antalet samtalsminuter per anslutning ledde i sin tur till en höjning av prisindexet i det fasta nätet, eftersom månadspriserna för anslutningarna var ungefär desamma.

Då taltelefonitjänsterna betraktas som en helhet stod taltelefoni- och meddelandetjänsterna i mobilnätet för cirka 88 procent av omsättningen för taltelefonitjänster och taltelefonitjänsterna i det fasta nätet för ungefär 12 procent 2010.

■ Taltelefonitjänster i mobilnätet ■ Taltelefonitjänster i det fasta nätet ■ SMS-meddelanden ■ MMS-meddelanden

Figur 4. Fördelningen av teleföretagens omsättning beträffande taltelefoni- och meddelandetjänster som erbjuds hushållen.

Taltelefoni- och meddelandetjänster i mobilnätet

Prisnivån på taltelefoni- och meddelandetjänster i mobilnätet sjönk med knappt tre procent 2010. Prisindexet var 84,8, dvs. prisnivån har sjunkit med drygt 15 procent jämfört med år 2007. Taltelefoni- och meddelandetjänster i mobilnätet består av taltelefoni-, textmeddelande- (SMS) och multimedie-meddelandetjänster (MMS). Hushållen använde i genomsnitt 14,80 euro per abonnemang i månaden på taltelefoni- och meddelandetjänster i mobilnätet, vilket är knappt en euro mindre än året innan.

Taltelefonitjänsterna i mobilnätet förblev oförändrade på en dryg 46 procent av den sammanlagda omsättningen för alla teletjänster 2010. SMS- och MMS-tjänsternas sammanlagda andel av omsättningen steg med en procentenhet till drygt 10 procent. Det är värt att notera att meddelandetjänsterna i mobilnätet stod för en större andel av totalomsättningen

än taltelefonitjänsterna i det fasta nätet. Av den sammanlagda omsättningen för taltelefoni- och meddelandetjänster i mobilnätet utgjorde taltelefonitjänsternas andel cirka 82 procent och meddelandetjänsternas andel cirka 18 procent.

Priserna enligt prislista i Finland

Priserna enligt prislista för taltelefonitjänster i mobilnätet har varit mycket stabila under de senaste åren. Förändringarna i minutpriserna har varit mycket små. Det är främst priserna för olika taltelefoni- och textmeddelandepaket och tilläggförmånerna som har ändrats. I tabell 2 visas priset på taltelefoni-, meddelande- och dataöverföringstjänster från en sk. basanslutning som respektive mobiloperatör i hela Finland (utom på Åland) tillhandahåller.

Samtalspriserna för de olika tjänsteleverantörernas basanslutningar varierar mellan 5,9 och 7,96 cent/min. Vissa operatörer hade även en separat startavgift för samtal.

Operatör	Abonnemang	Öppningsavgift för abonnemanget €	Månadsavgift för abonnemanget €	Samtalets startavgift cent	Samtal cent/min.	Text-meddelanden cent/st.	Multimedie-meddelanden cent/st.	Videosamtal cent/min. (till eget nät)	Videosamtal cent/min. (till andra nät)	Priset på 3 min. långt samtal cent	Dataöverföring €/MB	Mobilbredband ⁴ €/mån
Academica ¹	Starttipaketti	0	14,90	0	5,90	5,90	14,9	14,9	14,9	17,7	0	0
Aina Group	Aina Liittymä	7,95	2,00	0	7,90	7,90	49,0	23,0	23,0	23,7	1,51	7,95
Cubio	Save	0	0,66	0	6,55	6,55	29,0	-	-	19,7	1,50	10,56
DNA	Onni S	2,90	0,66	0	6,90	6,90	39,0	20,0	26,0	20,7	1,52	4,90
Globetel ²	Tähti	0	0,59	0	5,90	5,90	5,9	19,0	25,0	17,7	0,59	-
Dicame	Dicame Liittymä	0	0,59	0	6,04	6,04	19,0	-	-	18,1	1,51	7,96
Partel	Aina	7,96	2,92	4,9	7,90	7,90	49,0	23,0	23,0	28,6	1,51	-
Saunalahti	Norppa	3,90	0,90	0	6,90	6,90	19,0	19,0	19,0	20,7	1,51	4,90
TeliaSonera Finland	Minun Sonera	3,93	1,99	4,9	7,96	7,96	39,0	19,0	25,0	28,8	- ³	9,98
Tele Finland	Perus	0	0,67	0	6,96	6,96	35,0	19,0	25,0	20,9	- ³	9,98

¹ I månadsavgiften ingår 150 min. samtalstid och 100 st. textmeddelanden.

³ Dataöverföring 0,91 €/timme.

² I månadsavgiften ingår 100 st. gratis multimedie-meddelanden.

⁴ Innehåller dataöverföring minst 1 Gt/månad

Tabell 2. Priser i prislistor för mobilabonnemang enligt operatör i april 2011.

Även om samtalspriserna har varit stabila finns det ändå stora skillnader mellan tjänsteleverantörerna. Skillnaderna är tydliga i priset på ett 3 minuter långt exempelsamtal som varierar mellan 17,7 och 28,8 cent. I korta samtal orsakar startavgiften för samtalen de största skillnaderna i priset.

Europeisk jämförelse av listpriser

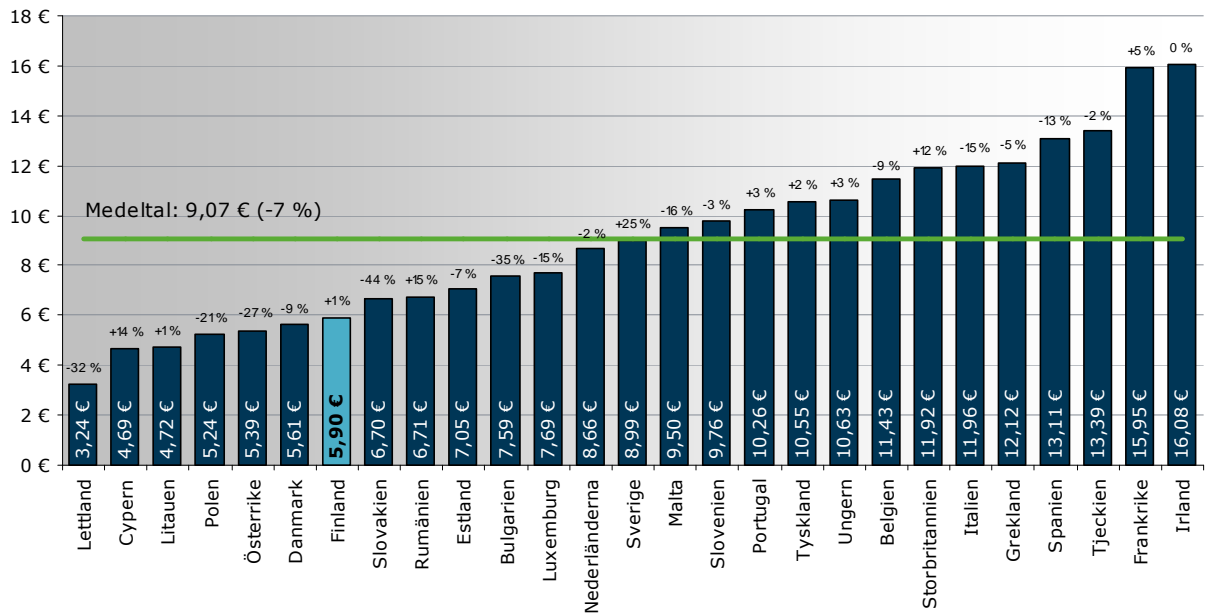
På basis av Europeiska kommissionens sextonde implementeringsrapport hörde Finland till de förmånligaste länderna i Europa vad gäller mobiltelefonitjänster. Värdena för priskorgar som beskriver olika användningssätt sjönk med 7–15 procent i Europa år 2010.

I detta kapitel presenteras landsvisa icke-viktade medeltal som beräknats utifrån jämförelsen av priskorgar. De använda priskorgarna har bildats enligt OECD:s definition, och användarprofilerna bakom priskorgarna representerar inte nödvändigtvis den verkliga genomsnittsanvändningen i något land. Priserna är månadspriser inklusive moms. Enligt de inkomstuppgifter som insamlats för denna utredning var det genomsnittliga månadspriset på mobiltelefonitjänster för hushållskunder i Finland cirka 14,80 euro 2010.

I Europeiska kommissionens jämförelse av priskorgar har prisuppgifterna insamlats från prislistorna för de enligt uppskattning två största tjänsteleverantörerna i alla EU-länder.

Bortsett från vissa undantag representerar leverantörerna över hälften av anslutningarna i ifrågavarande land. De finländska tjänsteleverantörerna är Elisa och TeliaSonera. Av varje tjänsteleverantör har man valt den anslutningslösning som beräknats vara den billigaste till respektive priskorg. Utöver mobilsamtalsminuter innehåller priskorgarna text- och multimedie-meddelanden. Telefonsamtalens riktning varierar något i de olika priskorgarna, men i alla profiler riktar sig cirka 70 procent av samtalen till mobilnätet, 20 procent till det fasta telefonnätet och knappt 10 procent till telefonsvarartjänster. Dataöverföringstjänster ingår inte i profilerna.

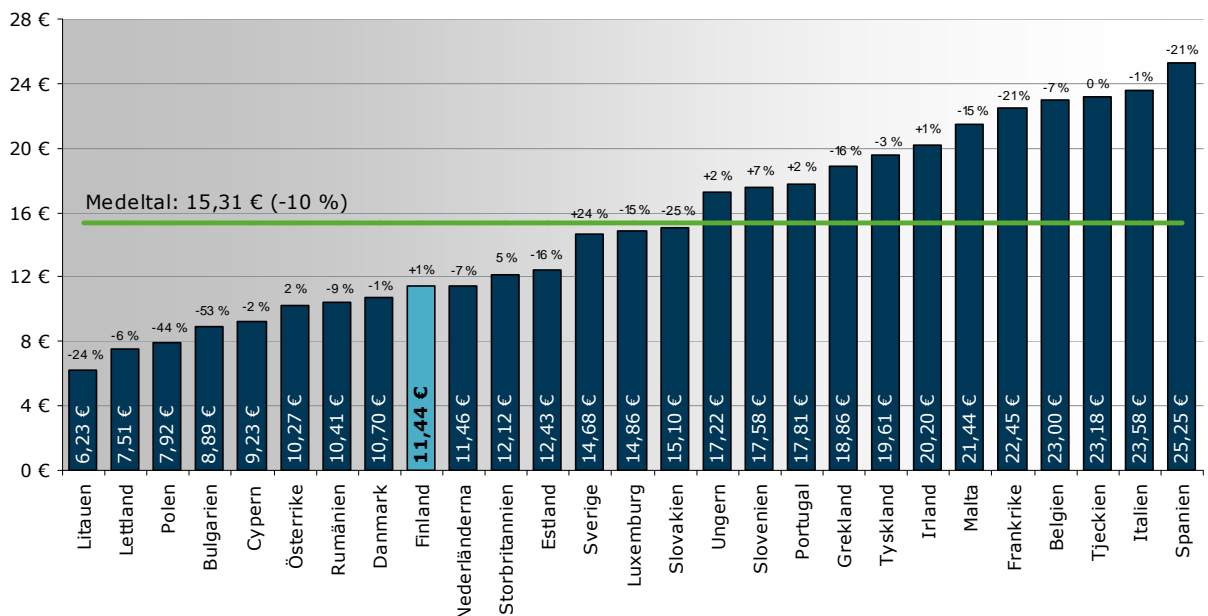
Utöver månatligen i efterhand fakturerade anslutningar ingår i utredningen dessutom på förhand betalda, så kallade prepaid-anslutningar, eftersom dessa representerar merparten av anslutningarna i flera länder. Även om prepaid-anslutningarnas andel i Finland endast uppgick till en tiondedel av alla mobilanslutningar 2010 var motsvarande andel i hela EU cirka 52 procent. Enligt jämförelsen var prepaid-anslutningarna det förmånligaste alternativet i Finland i kategorin med liten användning. När man använder mer taltelefoni och meddelandetjänster är anslutningar som faktureras i efterhand ofta det förmånligare alternativet. I användarprofilen med den största användningen var alla de förmånligaste anslutningarna sådana som faktureras i efterhand.

Figur 5. Priskorg för liten användning. Korgarnas värde och jämförelse med föregående år. (Källa: Europeiska kommissionen)

Priskorgen som beskriver liten användning innehåller 30 ringda samtal med en total längd på 44 minuter. Dessutom omfattar profilen 33 textmeddelanden och två tredjedelar av priset

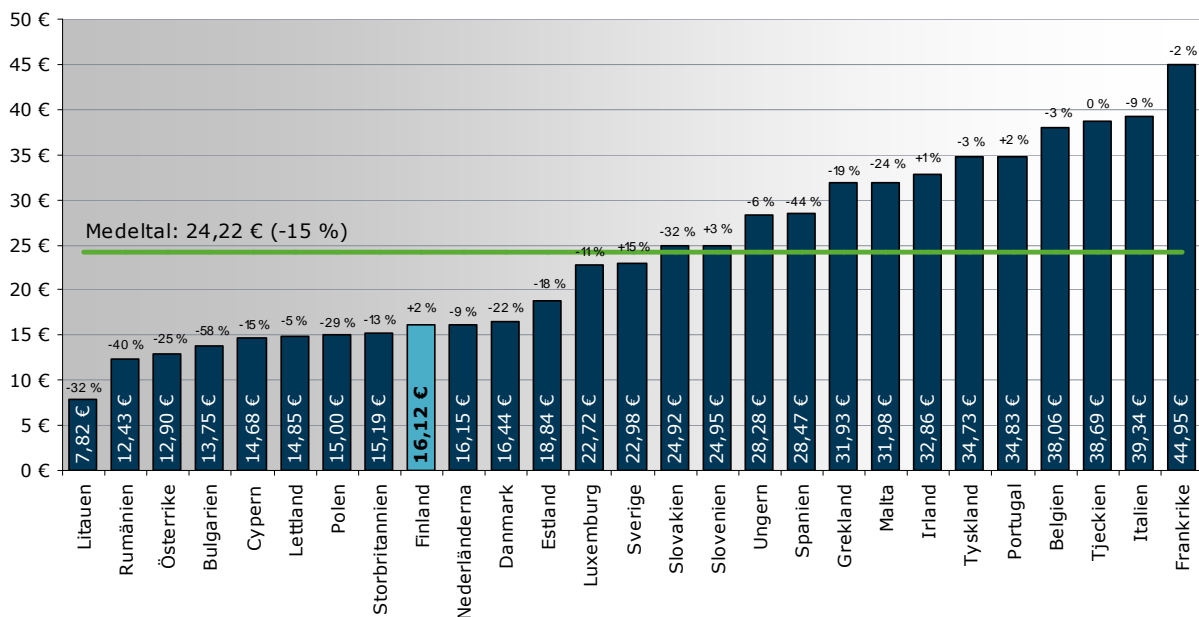
på ett MMS-meddelande. I jämförelsen ligger Finland på sjunde plats med ett månadspris på 5,90 euro som är 35 procent förmånligare än i EU i genomsnitt.

Figur 6. Priskorg för genomsnittlig användning. Korgarnas värde och jämförelse med föregående år. (Källa: Europeiska kommissionen)

Priskorgen som beskriver genomsnittlig användning innehåller 65 ringda samtal med en total längd på 114 minuter. Dessutom omfattar profilen 50 textmeddelanden och två tredjedelar

av priset på ett MMS-meddelande. I jämförelsen ligger Finland på nionde plats med ett månadspris på 11,44 euro som är drygt 25 procent förmånligare än i EU i genomsnitt.

Figur 7. Priskorg för stor användning. Korgarnas värde och jämförelse med föregående år. (Källa: Europeiska kommissionen)

Priskorgen som beskriver stor användning innehåller 140 ringda samtal med en total längd på 246 minuter. Dessutom omfattar profilen 55 textmeddelanden och ett MMS-meddelande. I jämförelsen ligger Finland på nionde plats med ett månadspris på 16,12 euro som är 33 procent förmånligare än i EU i genomsnitt. Det skedde inte några stora förändringar i månadspriserna för någon av de tre korgarna i Finland jämfört med år 2009. Priserna har stigit med 1–2 procent i alla priskorgar. En orsak till det är höjningen av mervärdesskatten som trädde i kraft i juli 2010. Finlands placering i priskorgjämförelsen är sämre än året innan, då priserna i genomsnitt har sjunkit i andra europeiska länder.

Sammanfattningsvis kan man konstatera att många länder i Östeuropa och Baltikum har de förmånligaste nominella priserna. Konsumenternas köpkraft är dock lägre i dessa länder än i många andra länder. I relation till köpkraften vore Finlands placering bättre. Också Cypern och Österrike är fortfarande bland de billigaste länderna. Danmark är det enda av de nordiska länderna som var förmånligare än Finland. Danmark placerade sig före Finland i två priskorgar.

Taltelefonitjänster i det fasta nätet

Uppgången i prisnivån på taltelefonitjänster i det fasta nätet år 2010 var knappt åtta pro-

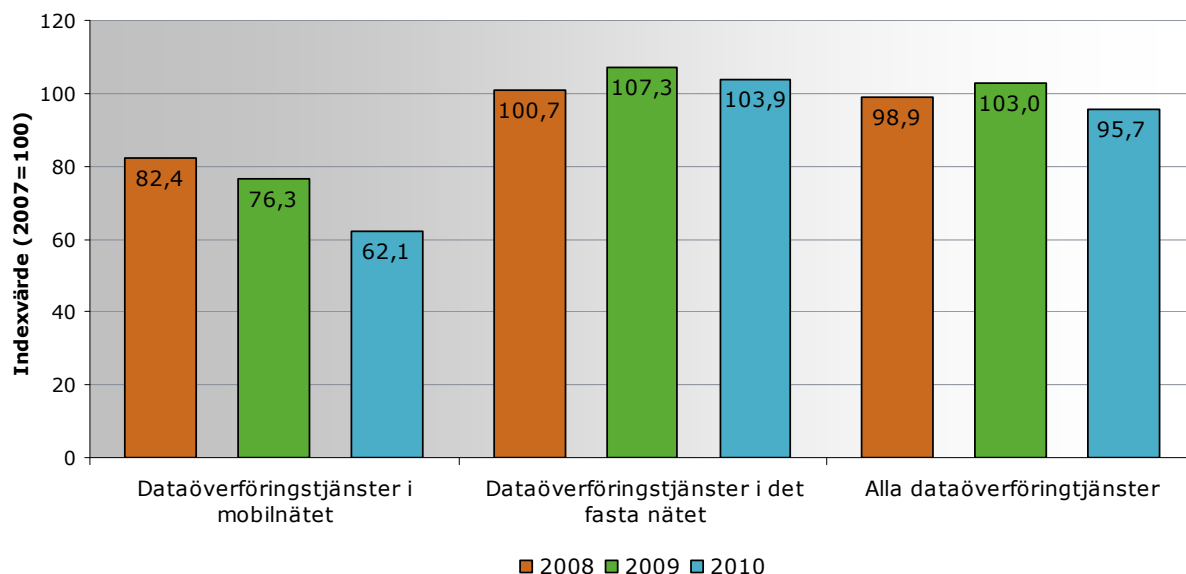
cent. Prisindexet var 148,5, dvs. prisnivån har stigit med närmare 50 procent jämfört med 2007. En viktig orsak till den stigande prisnivån har varit den snabbt minskande användningen av taltelefonitjänster i det fasta nätet, som i regel ersatts med tjänster i mobilnätet. Hushållskundernas telefonanslutningar i det fasta nätet har minskat med knappt 40 procent från 2007, då antalet samtalsminuter har sjunkit med närmare två tredjedelar. Samtidigt har intäkterna från dessa tjänster minskat till hälften. Andelen taltelefonitjänster i det fasta nätet av totalomsättningen för teletjänster minskade till mindre än åtta procent 2010, då andelen var omkring tio procent 2009.

Hushållen använde i genomsnitt 17,30 euro i månaden per varje anslutning i det fasta nätet. Denna penningssumma har sjunkit med cirka en euro från 2009. Granskat enligt region och teleföretag finns det dock stora skillnader i de anslutningsspecifika intäkterna och det minskade antalet samtalsminuter. Taltelefonitjänsterna i det fasta nätet omfattar alla avgifter för taltelefonitjänster i det fasta nätet, till exempel öppnings- och månadsavgifter, samtal och servicesamtal. Samtalspriset per minut ökar eftersom anslutningens månadsavgift fördelas på ett mindre antal minuter än tidigare. Vad gäller taltelefonitjänster i det fasta nätet var månadsavgiftens andel relativt hög jämfört till exempel med månadsavgiften för mobilsamtal.

Utvecklingen av prisnivån på dataöverföringstjänster

Efter en uppgång i prisnivån på dataöverföringstjänster år 2009 började prisnivån sjunka igen och sjönk med omkring tre procent år 2010. Prisnivån på dataöverföringstjänster i

mobilnätet har sjunkit från 2007, medan prisnivån i det fasta nätet har gått både uppåt och nedåt. Prisindexet för dataöverföringstjänster var 95,7 år 2010.

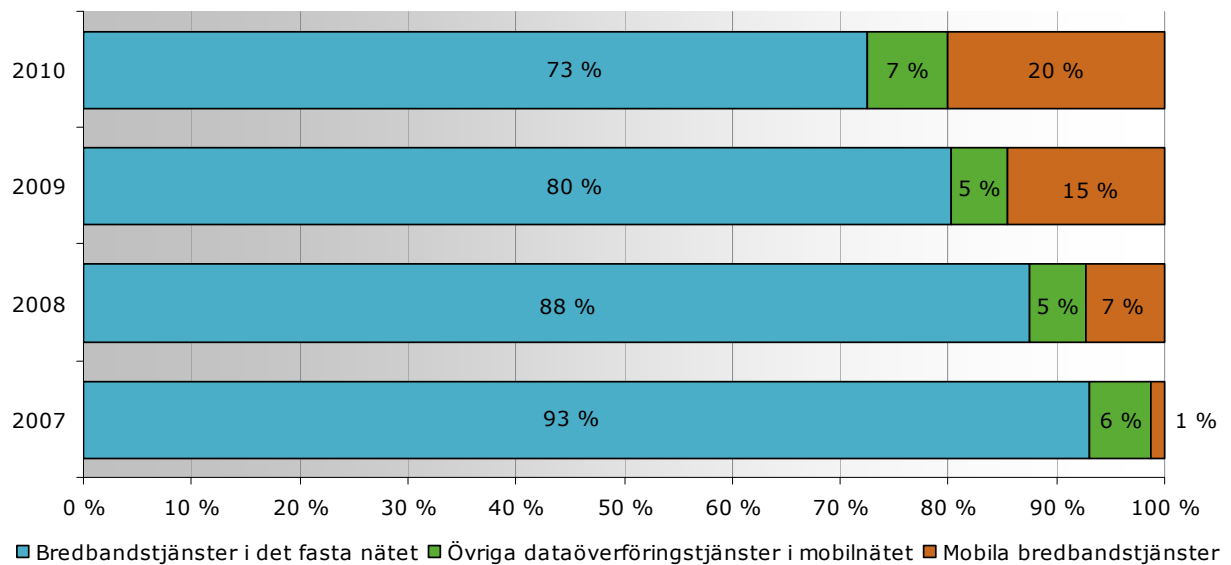
Figur 8. Utvecklingen av prisnivån på dataöverföringstjänster 2007–2010.

Prisindexet för dataöverföringstjänster som beräknades i utredningen består av dataöverföringstjänster i mobilnätet och i det fasta nätet som erbjuds hushållskunder. Dataöverföringstjänsterna i mobilnätet är dessutom indelade i mobila bredbandstjänster och övriga dataöverföringstjänster i mobilnätet. Utgångsvärdena dvs. medelpriserna för prisindexen för dataöverföringstjänster i det fasta nätet och mobila bredbandstjänster har beräknats genom att dividera teleföretagens intäkter från hushållskunder med antalet anslutningar som ägs av hushållskunder. Intäkterna från övriga dataöverföringstjänster i mobilnätet har dividerats med antalet användare av sådana dataöverföringstjänster.

I slutet av 2010 fanns det i Finland sammanlagt nästan 3,2 miljoner bredbandsanslutningar i det fasta och mobila nätet, vilket var 29 procent mer än 2009. Tillväxten berodde helt på det ökade antalet mobila bredbandsanslutningar. Hushållen hade drygt 2,4 miljoner bredbandsanslutningar. Vidare utnyttjades

andra dataöverföringstjänster än mobila bredbandstjänster i över två miljoner mobilabonnemang som hushållen disponerade över.

Det fasta nätets andel av den totala omsättningen för dataöverföringstjänster i hushåll år 2010 var 73 procent, en sänkning med närmare åtta procentenheter från 2009. Dataöverföringstjänster i mobilnätet utgjorde sammanlagt drygt 27 procent. Ännu år 2007 uppgick andelen tjänster i det fasta nätet till 93 procent av omsättningen, men den ökande populariteten av mobilt bredband har förändrat situationen avsevärt. Den penningssumma som hushållen använde på bredbandstjänster i det fasta nätet minskade också. Den penningssumma som hushållen använde på dataöverföringstjänster i mobilnätet fortsatte att öka även år 2010. Speciellt intäkterna från de mobila bredbandsanslutningarna fortsatte att öka, men användningen av de övriga dataöverföringstjänsterna i mobilnätet och intäkterna från dem ökade också.

Figur 9. Fördelningen av teleföretagens omsättning beträffande dataöverföringstjänster som erbjuds hushållen.

Dataöverföringstjänster i mobilnätet

Prisnivån på dataöverföringstjänster i mobilnätet sjönk 2010 med närmare 19 procent. Nedgången i prisnivån blev klart snabbare från året innan. Jämfört med 2007 har dataöverföringstjänster i mobilnätet blivit så gott som 40 procent billigare. Prisindexet för dataöverföringstjänster i mobilnätet består av två dataöverföringstjänster: mobila bredbandstjänster och övriga dataöverföringstjänster i mobilnätet.

Mobila bredbandsanslutningar omfattas av anslutningar för vilka kunden betalar en fast månadsavgift och som har en obegränsad månatlig dataöverföringsmängd och en teoretisk hastighet på minst 144 kbit/s. I slutet av 2010 fanns det i Finland cirka 1,6 miljoner mobila bredbandsanslutningar medan antalet året innan var omkring 0,9 miljoner. Den kraftiga tillväxten i antalet mobila bredbandsanslutningar har varit en betydande faktor på marknaden för dataöverföringstjänster. Utvidgningen av 3G-nätet och ökningen av antalet 3G-terminaler bidrog också till att öka användningen av dataöverföringstjänster via mobiltelefonen. Samtidigt förblev antalet fasta bredbandsanslutningar så gott som oförändrat under 2010.

Omsättningen från hushållens mobila bredbandsanslutningar utgjorde cirka 73 procent av omsättningen för dataöverföringar i mobilnätet. Andelen är nästan oförändrad jämfört med

föregående år. År 2008 var motsvarande andel under 60 procent och 2007 under 20 procent. Tillhandahållandet av mobila bredbandstjänster för konsumenter inleddes i stor skala först under de sista månaderna 2007. Deras betydelse mätt i såväl omsättning som i användningsgrad har sedan ökat kraftigt. Den största tillväxten i omsättningen av mobila bredbandstjänster i euro skedde år 2009, men tillväxten var nästan lika stor år 2010 trots att priserna hade sjunkit. Den genomsnittliga månadsavgiften för mobila bredbandsanslutningar var cirka 10,90 euro, vilket var en fjärdedel mindre än året innan.

Övriga dataöverföringstjänster i mobilnätet har prissatts på många olika sätt, till exempel enligt mängden överförd data eller användningstid. Dataöverföringstjänster kan också köpas som servicepaket till månadsavgift som inkluderar en viss mängd dataöverföring. På grund av variationerna i prissättningen är det inte möjligt att fastställa en klar måttenhet med vilken priserna på tjänsterna kunde jämföras. Sålunda har man i utredningen som måttenhet valt en hushållskund som utnyttjar tjänsten varvid det är möjligt att beräkna den summa per användare som används i genomsnitt på övriga dataöverföringstjänster. Priset i relation till antalet användare är dock utsatt för förändringar i konsumenternas konsumtionsbeteende, eftersom en del av de övriga dataöverföringstjänsterna prissatts enligt den använda dataöverföringsmängden.

Dataöverföringstjänster i det fasta nätet

Prisnivån på dataöverföringstjänster i det fasta nätet sjönk med omkring tre procent år 2010. Prisnivån vände nedåt igen efter en uppgång året innan. I slutet av 2010 fanns det i Finland cirka 1,6 miljoner bredbandsanslutningar¹ i det fasta nätet varav cirka 1,2 miljoner disponerades av hushållen. Antalet anslutningar som disponeras av hushållen har minskat med knappt två procent från slutet av 2009.

Dataöverföringstjänster i det fasta nätet omfattar endast bredbandstjänster till hushållen. De månads-, installations- och kopplingsavgifter som hushållen betalar för bredbandsanslutningar samt övriga avgifter i samband med underhåll av anslutningar har tagits i beaktande vid beräkandet av indexen. I indexet har inte beaktats till exempel informationssäkerhetstjänster, såsom antivirus-tjänster, om de inte automatiskt har ingått i anslutningens månadsavgift.

Prisindexet anger inte direkt hur priserna på bredbandsanslutningar i olika hastighetsklasser utvecklades utan den genomsnittliga månatliga utvecklingen av priset på bredbandsförbindelse. Det är till exempel möjligt att man har kunnat köpa en anslutning med en överföringshastighet på 2 Mbit/s år 2010 till samma pris som en anslutning med en överföringshastighet på 1 Mbit/s tidigare år. År 2010 sjönk andelen anslutningar på under 2 Mbit/s med över en tredjedel och var cirka 24 procent i slutet av året. Å andra sidan har andelen anslutningar på minst 10 Mbit/s fördubblats till 33 procent inom ett år. Det betyder att år 2010 använde man allt snabbare fasta bredbandsförbindelser till ett allt förmånligare pris.

År 2010 användes i genomsnitt 32,70 euro i månaden per bredbandsanslutning i det fasta nätet. Summan ligger ganska nära medeltalet för 4 och 8 Mbit/s-förbindelser som beräknats utifrån priserna i prislistorna. Vid en jämförelse av dessa priser finns det dock anledning att observera att det material som har använts vid beräkning av indexet är det geografiskt mer täckande materialet än materialet som har beräknats utifrån priserna i prislistorna, och i det har man beaktat bland annat anslutningarnas öppningsavgifter samt eventuella rabatter och erbjudanden för tidsbundna anslutningsavtal.

¹ Siffran inkluderar även trådlösa lösningar på fasta platser.

Listpriserna i Finland

Kommunikationsverket följer även upp prisnivån på bredbandstjänster genom att samla in prisuppgifter från tjänsteleverantörernas offentliga prislistor. Uppgifterna insamlas från olika operatörer enligt landskap och hastighetsklass. Eftersom de tillhandahållna hastighetsklasserna varierar enligt läge, tjänsteleverantör och det tekniska genomförandet av anslutningen har priserna indelats enligt minimihastighet. Minimihastigheterna har fastställts så att hastighetskravet för respektive klass är dubbelt högre jämfört med föregående klass. Med andra ord framgår det av jämförelsen hur priset förändras när konsumentens behov av överföringshastighet för bredbandsanslutningen fördubblas. Hastighetsklasserna är:

- 1. minst 512 kbit/s**
-endast mobila bredbandsanslutningar
- 2. minst 1 Mbit/s**
- 3. minst 2 Mbit/s**
- 4. minst 4 Mbit/s**
- 5. minst 8 Mbit/s**
-endast anslutningar i det fasta nätet
- 6. minst 16 Mbit/s**
-endast anslutningar i det fasta nätet
- 7. minst 32 Mbit/s**
- endast anslutningar i det fasta nätet

En ny hastighetsklass i år är 32 Mbit/s som beskriver bredbandsanslutningar som främst har genomförts med snabba kabel-tv- eller fiberförbindelser. Likaså har hastighetsklassen på 256 kbit/s tagits bort, eftersom de flesta mobila bredbandsanslutningar som finns till salu klarar minst 512 kbit/s. Prisutvecklingen följs hos DNA, Elisa, TeliaSonera och de lokala teleföretagen. Från varje region har man valt operatörernas förmånligaste bredbandsanslutning som uppfyller hastighetskravet. Den erbjudna hastigheten kan även betydligt överskrida det ställda kravet, om det regionala teleföretaget inte tillhandahåller minimihastigheten enligt hastighetsklassen. Ibland kan en mycket snabb bredbandsförbindelse (t.ex. optisk fiber) i stadens centrum vara billigare än en långsammare förbindelse (t.ex. ADSL) i ett annat område i samma stad.

Medelpriset i varje område har beräknats så att den s.k. traditionella operatörens pris i ett område har viktats med den dubbla vikten jämfört med två andra teleföretag som valts från området. Denna uppskattade marknadsandel (50 % - 25 % - 25 %) grundar sig inte på de faktiska anslutningsantalen i de enskilda områdena, men den ger en mer exakt bild av det verkliga läget på nationell nivå än ett oviktat medeltal.

Bredbandsförbindelse i det fasta nätet, €/mån.							
Stad	512K	1M	2M	4M	8M	16M	32M
Helsingfors	Inte insamlat	24,65	24,65	24,65	24,65	32,15	41,15
Borgå		26,06	35,28	42,57	42,57	48,66	57,63
Åbo		25,06	32,86	38,53	38,53	47,04	56,00
Björneborg		31,03	35,19	37,46	37,46	43,00	48,81
Tavastehus		23,99	32,49	39,51	39,51	49,30	59,95
Tammerfors		25,72	27,47	31,47	31,47	39,74	44,49
Lahtis		28,08	33,11	36,87	36,87	43,91	48,31
Kotka		29,57	31,34	36,60	36,60	45,40	43,90
Villmanstrand		25,26	32,31	39,38	39,38	47,36	48,71
S:t Michel		23,86	32,64	41,25	41,25	47,86	54,90
Kuopio		29,89	39,19	41,65	41,65	47,69	52,33
Joensuu		27,46	28,97	33,48	33,48	41,28	46,15
Jyväskylä		26,22	26,22	26,97	26,97	35,49	42,99
Seinäjäki		30,55	33,81	38,35	38,35	44,61	53,67
Vasa		27,97	33,47	36,97	36,97	44,99	52,49
Karleby		32,92	39,31	43,60	43,60	47,61	49,99
Uleåborg		29,59	37,13	40,92	40,92	45,95	49,99
Kajana		30,48	36,52	41,59	41,59	43,63	49,40
Rovaniemi		27,90	38,49	44,36	44,36	50,08	50,31
Mariehamn		25,73	31,73	33,49	33,49	38,53	39,90
Viktat medeltal		26,70	30,61	33,79	33,79	41,02	47,48

Mobil bredbandsförbindelse, €/mån.							
Region	512K	1M	2M	4M	8M	16M	32M
Finland	14,87	19,83	31,50	35,00	Inte insamlat		

Tabell 3. Medelpriser på bredbandsanslutningar sammanställda utifrån prislister i april 2011.

Listpriserna på bredbandsförbindelser i det fasta nätet visar att det finns stora prisskillnader mellan landskapscentrumen i alla hastighetsklasser. Medelpriset för en fast bredbandsförbindelse på minst en megabit som mätts i landskapscentrumen och viktats med befolkningens mängd var knappt 27 euro, cirka en euro mer än året innan. Om den nödvändiga överföringshastigheten var 2 Mbit/s uppgick månadspriset till knappt 31 euro. Medelpriserna i klass 4M och 8M var exakt samma, då operatörerna på orten i fråga inte längre erbjöd separat anslutningar som klarade minst 4 megabit/s men under 8 megabit/s. Båda klasserna omfattar t.ex. en ADSL-anslutning på 8 Mbit/s eller en optisk fiberförbindelse på 10 Mbit/s. Klass 16M omfattar t.ex. en ADSL-anslutning på 24 Mbit/s. Klass 32M omfattar t.ex. en kabel-tv-anslutning på 40 Mbit/s eller en optisk fiberförbindelse på 100 Mbit/s.

År 2010 har listpriserna för en fast bredbandsförbindelse stigit endast i klass 1 Mbit/s. Samtidigt har antalet sådana långsammare förbindelser minskat betydligt. I samma mån har priserna på de snabbare förbindelserna sjunkit och antalen ökat.

Listpriserna på mobila bredbandsanslutningar förblev oförändrade under året. Man fick en mobil bredbandsförbindelse på 1 Mbit/s för något under 20 euro i månaden. Mobila bredbandsanslutningar i klass 1M var klart förmånligare än motsvarande fasta bredbandsförbindelser i fråga om maximal överföringshastighet. I klass 2M och 4M blev prisnivån på fasta anslutningar något förmånligare än motsvarande mobila anslutningar under det senaste året.

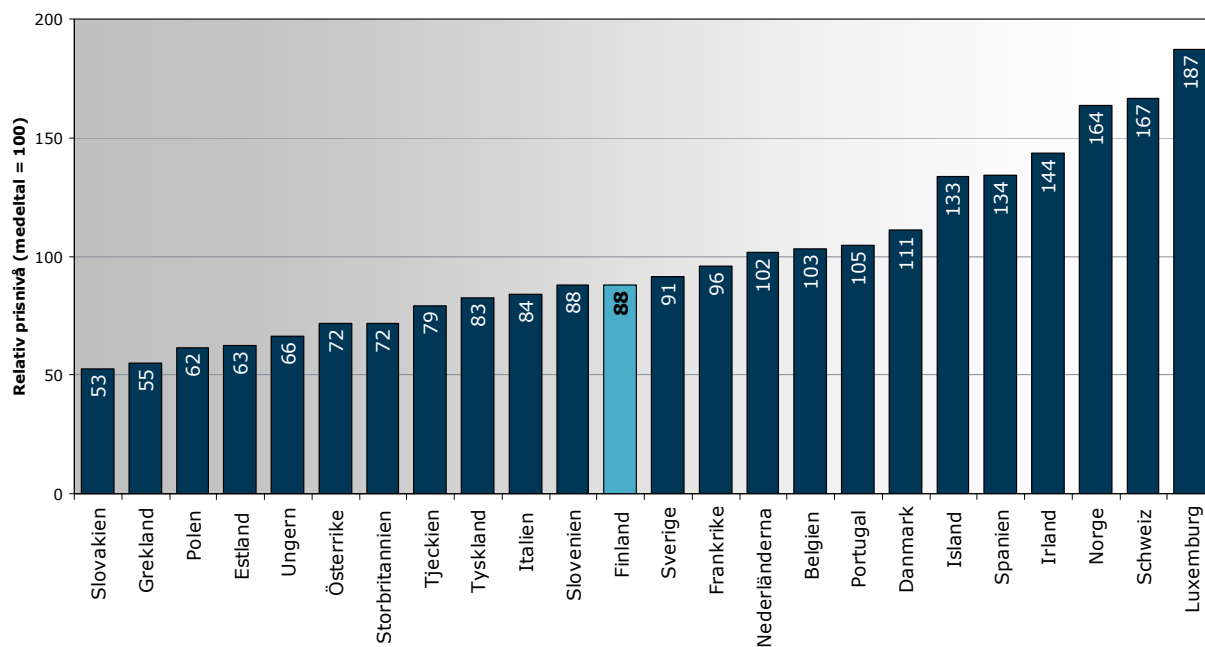
I listpriserna kunde man se en liten höjning i juli 2010, då mervärdesskatten höjdes med en procentenhet till 23 procent. De flesta leverantörer av bredbandstjänster överförde höjningen direkt till slutkundens priserna.

Europeisk jämförelse av listpriser

Enligt OECD:s prisjämförelse av fasta bredbandsanslutningar från september 2010 hör Finland bland de förmånligaste länderna i Europa. Prisnivån i Finland är omkring 12 procent förmånligare än i EU i genomsnitt. I prisjämförelsen betraktas de nominella månadspriserna för bredbandsanslutningar i 24 europeiska länder. Jämförelsen omfattar alla nordiska länder, men inte alla EU-länder. Om priserna relateras

till konsumenternas köpkraft, är Finland på tredje plats. I prisjämförelsen betraktas fasta bredbandsanslutningar vars hastighet är mellan 2,5–30 Mbit/s (Frankrike 15–30 Mbit/s). Litet över hälften av de bredbandsanslutningar

som används i Finland ingår i dessa hastighetsklasser.

Figur 10. Relativ prisnivå på fasta bredbandsanslutningar i Europa, medeltal = 100. (Källa: OECD)

Samhällsomfattande bredbandstjänster

I juli 2010 blev bredbandet som en del av de samhällsomfattande tjänsterna. Inom ett område för samhällsomfattande tjänster har man rätt att till varje stadigvarande bostad och till företagens och sammanslutningarnas verksamhetsställe få en grundläggande bredbandsförbindelse, vars minimihastighet för inkommande trafik är 1 Mbit/s enligt kommunikationsministeriets förordning. Kommunikationsverket utsåg 26 teleoperatörer för samhällsomfattande tjänster med skyldighet att tillhandahålla bredbandstjänster. En skälig månadsavgift för en anslutning inom ramen för samhällsomfattande tjänster är enligt Kommunikationsverket 30–40 euro.

Kommunikationsverket kartlade prisnivån på anslutningar inom ramen för samhällsomfattande tjänster hösten 2010 när skyldigheterna hade trätt i kraft och våren 2011. Ännu på

hösten 2010 tog flera operatörer en månadsavgift på närmare 50 euro. Kommunikationsministeriet var berett att bestämma ett pristak för tjänsterna, men i oktober 2010 informerade teleföretagen att de genom självreglering börjar säkerställa att prissättningen för samhällsomfattande bredbandstjänster blir skälig, och ingen lagändring behövdes. Enligt de uppgifter som Kommunikationsverket samlat in våren 2011 har priserna på samhällsomfattande bredbandstjänster förblivit på den fastställda skäliga nivån. Månadsavgifterna för alla samhällsomfattande bredbandstjänster är högst 40 euro.

På basis av Kommunikationsverkets telefonrunda är teleföretagens vetskap mycket olikartat i frågorna om skyldigheten att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster. Alla teleföretags kundtjänst kunde inte ge råd till kunden om hur man skaffar en anslutning inom ramen för samhällsomfattande tjänster eller visste inte de krav som ställts på en sådan anslutning.

Utvecklingen av prisnivån på teletjänster

År 2010 använde hushållen cirka 1,7 miljarder euro med skatter på teletjänster som omfattades av utredningen. Det var litet mer än år 2009. Utredningen omfattar inte de minsta teleföretagen varvid mindre än fem procent av hushållskunderna för respektive tjänst stannar utanför utredningen. Det uppställda tillräckliga antalet hushållsanslutningar (95 %) uppnåddes med intäktsuppgifterna från de 17 största företagen.

De finländska hushållen använde på teletjänster i genomsnitt 56 euro inkl. skatter per månad. Av den summa som hushållen använde på

teletjänster förbrukades något mindre än hälften på mobilsamtal. Både taltelefonitjänsternas andel i det fasta nätet och de fasta bredbandstjänsternas andel av omsättningen sjönk med ett par procentenheter. Tillväxten gällde dataöverförings- och meddelandetjänster. Mobilbredbandstjänsternas andel ökade mest. Andelen tjänster i mobilnätet av den penningssumma som hushållen använde på teletjänster uppgick till 66 procent, medan det fasta nätets andel var 34 procent.

Tjänst	Andel (%)			
	2007	2008	2009	2010
Taltelefonitjänster i mobilnätet	49	48	46	46
Bredbandstjänster i det fasta nätet	25	26	28	26
Taltelefonitjänster i det fasta nätet	16	13	10	8
SMS-meddelanden	8	9	9	10
Mobila bredbandstjänster	< 1	2	5	7
Övriga dataöverföringstjänster i mobilnätet	2	2	2	3
MMS-meddelanden	< 1	< 1	< 1	< 1

Tabell 4. Fördelningen av hushållens förbrukning på teletjänster.

Prisnivån på teletjänster sjönk med drygt tre procent 2010, litet mer än året innan. Det totala indexvärdet på teletjänster var 94,2, dvs. prisnivån på teletjänster har sjunkit med närmare sex procent jämfört med prisnivån 2007.

Vad gäller huvudkomponenterna i det totala indexet sjönk prisnivån på både taltelefoni- och dataöverföringstjänster. Prisnivån på taltelefonitjänster har sjunkit sedan 2007, men prisnivån på dataöverföringstjänster ökade tillfälligt år 2009. Den nominella prisnivån på taltelefonitjänster var drygt sex procent lägre än 2007 medan den för dataöverföringstjänster var drygt fyra procent lägre.

Tjänsterna i det fasta nätet och mobilnätet utvecklades åt olika håll under 2007–2010. Även om prisnivån på bredbandstjänster i det fasta nätet sjönk år 2010 har deras prisnivå stigit jämfört med år 2007. Prisnivån på taltelefonitjänster i det fasta nätet fortsatte att stiga kraftigt. Det beror på att användningen av trådtelontjänster minskar.

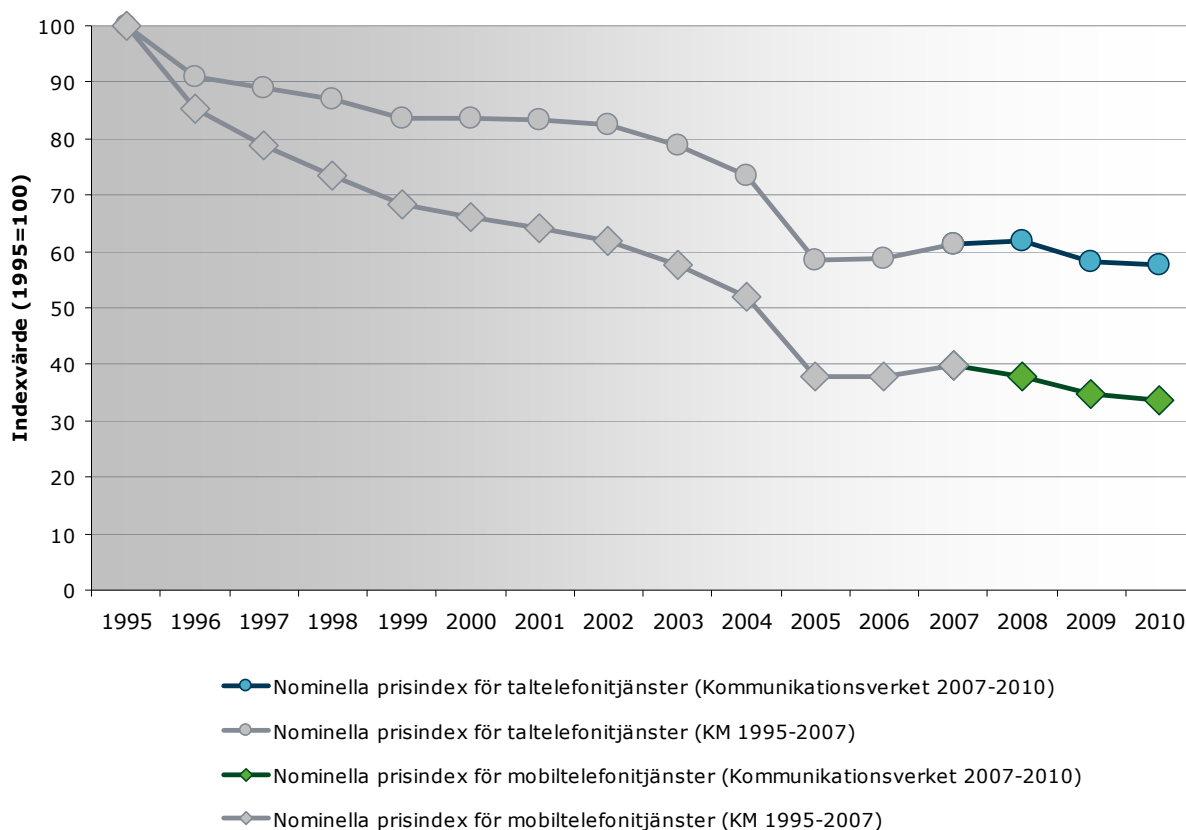
Prisnivån på tjänster i mobilnätet fortsatte att sjunka, speciellt i fråga om dataöverföringstjänster. Det beror på utbredningen av mobilnäten, den stora populariteten av mobila bredbandstjänster och priskonkurrensen.

Index för nominella priser (2007=100)	Poängvärde 2008	Poängvärde 2009	Poängvärde 2010
Teletjänster	100,1	97,5	94,2
Taltelefonitjänster	100,6	95,0	93,7
Taltelefonitjänster i det fasta nätet	125,6	137,6	148,5
Taltelefonitjänster och meddelandetjänster i mobilnätet	95,2	87,2	84,8
Dataöverföringstjänster	98,9	103,0	95,7
Dataöverföringstjänster i det fasta nätet	100,7	107,3	103,9
Dataöverföringstjänster i mobilnätet	82,4	76,3	62,1

Tabell 5: Nominella prisindex för teletjänster enligt tjänst 2007–2010.

Priserna på teletjänster har minskat i regel med priserna på mobiltjänster i spetsen sedan mitten av 1990-talet fram till 2006. Ett undantag är priser på taltelefonitjänster i det fasta nätet vilka har stigit under hela 2000-talet. År 2007 steg priserna på teletjänster speciellt

inom mobiltjänster och taltelefonitjänster i det fasta nätet. Priserna på teletjänster 2008 höll sig nästan på samma nivå som 2007. Under 2009 och 2010 återvände man till utvecklingen i början av 2000-talet: priserna på teletjänster sjönk med mobiltjänsterna i spetsen.

Figur 11. Nominella prisindex för taltelefonitjänster 1995–2010.

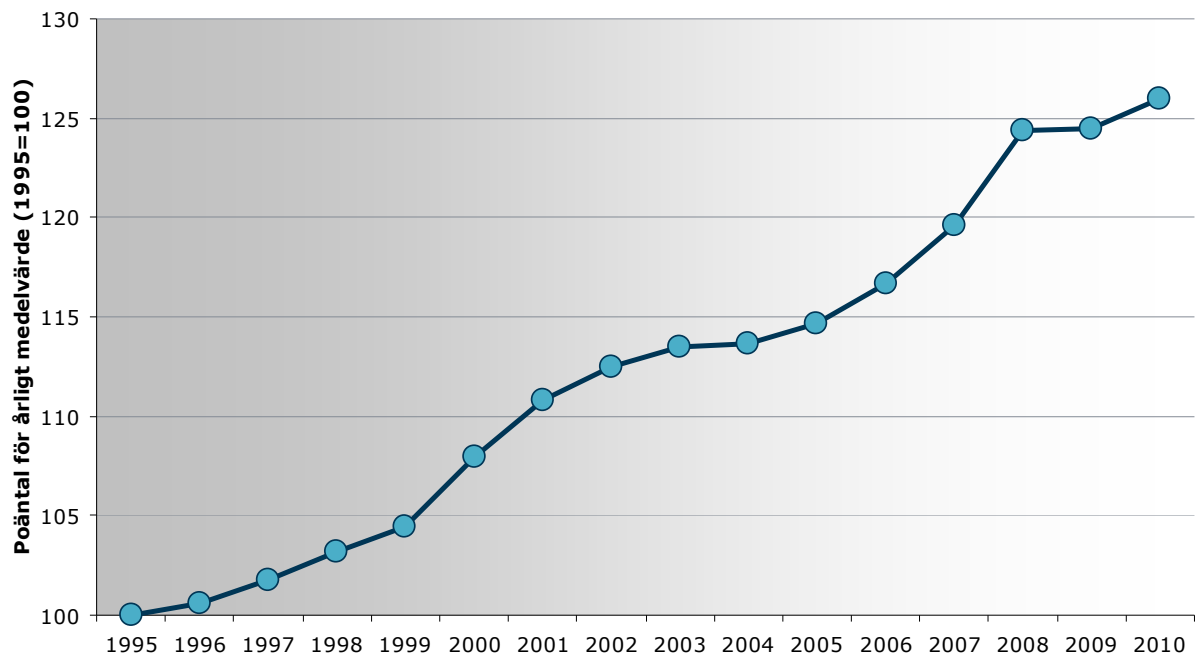
Prisindex för taltelefonitjänster 2010 följer i det stora hela trenden under de senaste åren, och inga plötsliga förändringar har inträffat jämfört med de prisindex som kommunikationsministeriet publicerat tidigare. Vad gäller indexet för taltelefonitjänster vände prisnivån nedåt efter uppgången 2006–2008. Vad gäller taltelefoni- och meddelandetjänster i mobilnätet vände indexet nedåt redan 2008. Nedgångskurvan för båda index blev något flackare 2010.

Den allmänna ekonomiska utvecklingen

Den långvariga ekonomiska tillväxten i Finland och nästan i hela resten av världen avstannade

under andra hälften av 2008 på grund av den globala recessionen. Finlands bruttonationalprodukt sjönk kraftigt i början av 2009, men nedgången planade ut mot slutet av året. Ekonomin återhämtade sig år 2010 och bruttonationalprodukten ökade med 3,1 procent.

Som jämförelsepunkt i utredningen används utvecklingen av konsumentpriserna 2010 jämfört med prisutvecklingen 2009. År 2010 steg konsumentpriserna i genomsnitt något från året innan. Stegningen av konsumentpriserna var dock klart långsammare än före den ekonomiska recessionen 2005–2008.

Figur 12. Konsumentprisindex åren 1995–2010. (Källa: Statistikcentralen)

Teleföretagens ekonomiska utveckling 2010 var rätt jämn trots den globala ekonomiska recessionen som inte nämnvärt ändrade den ekonomiska situationen för teleföretagen i Finland. Utvecklingen av företagens omsättning och deras lönsamhet var relativt stabil. Nya investeringar gjordes i till exempel i optofiber- och 3G-mobilnät. Priskonkurrensen mellan operatörerna resulterade fortfarande i ett ökat antal telefonnummerporteringar. Enligt Num-

pac Oy gjordes närmare 610 000 porteringar av nummer i mobilnätet, dvs. sex procent mer än året innan.

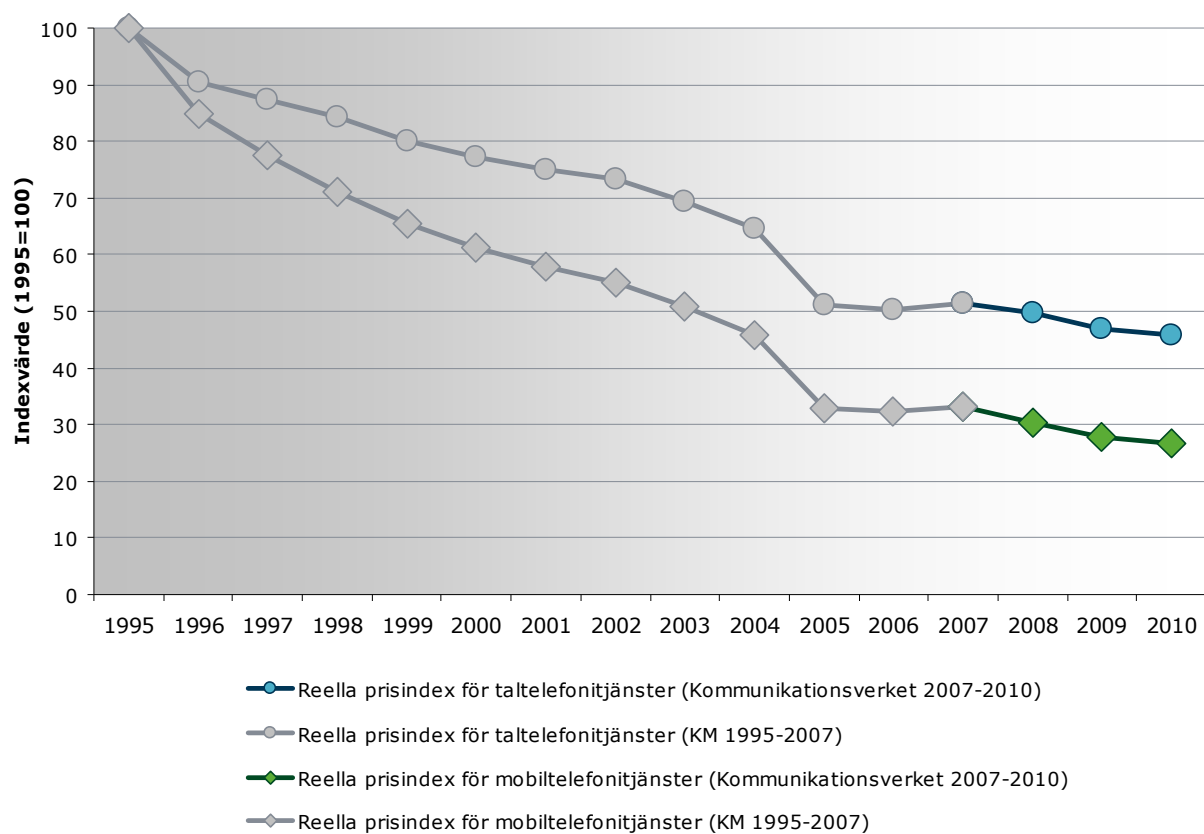
När utvecklingen av prisnivån jämförs med utvecklingen av andra konsumentpriser sjönk prisnivån på teletjänster med 4,5 procent från 2009. Jämfört med 2007 har prisnivån sjunkit med 10,5 procent.

Index för reella priser (2007=100)	Poängvärde 2008	Poängvärde 2009	Poängvärde 2010
Teletjänster	95,2	93,7	89,5
Taltelefonitjänster	96,7	91,3	89,0
Taltelefonitjänster i det fasta nätet	120,7	132,3	141,0
Taltelefonitjänster och meddelandetjänster i mobilnätet	91,5	83,8	80,5
Dataöverföringstjänster	95,0	98,8	90,9
Dataöverföringstjänster i det fasta nätet	96,8	103,1	98,7
Dataöverföringstjänster i mobilnätet	79,2	73,3	58,9

Tabell 6. Reella prisindex för teletjänster enligt tjänst 2007–2010.

Då man jämför prisnivån på taltelefonitjänster med utvecklingen av övriga konsumentpriser är nedgången i prisnivån en aning brantare än vid jämförelse av nominella priser. De nomi-

nella priserna förändrades inte särskilt i början av 2000-talet, men på grund av stegringen av de övriga konsumentpriserna blev taltelefonitjänsterna relativt billigare.

Figur 13. Reella prisindex för taltelefonitjänster 1995-2010.

BILAGA 1. Bakgrund till utredningen

Syftet med utredningen av prisnivån på tele-tjänster är att utreda prisnivån på de teletjänster som hushållen i Finland använder och utvecklingen av prisnivåerna jämfört med tidigare år. Till utredningen har valts de teletjänster som hushållen i Finland använde mest. De teletjänster som företags- och samfundskunder använder har avgränsats utanför utredningen. De teletjänster som finländarna använder utomlands ingår inte heller i utredningen. För utredningens ändamål har Kommunikationsverket samlat in av teleföretagen ett heltäckande bakgrundsmaterial som beskriver företagets nyckeltal, exempelvis uppgifter om intäkter och antalet anslutningar.

De i utredningen beräknade prisindexen beskriver utvecklingen av de priser som konsumenterna betalar i verkligheten och inte utvecklingen av priserna i teleföretagens prislister. Utredningen uppger alltså inte på vilket sätt priset på en tjänst från ett enskilt företag har utvecklats utan den allmänna utvecklingen av prisnivån på en viss tjänst. De index som har beräknats i utredningen tar också i beaktande den inverkan som olika erbjudanden har på de priser som konsumenterna betalar för teletjänster. Vidare har man i utredningen utnyttjat prisuppgifter som insamlats från offentliga källor. Av de prisuppgifter som insamlats från offentliga källor presenteras priser på taltelevoni- och meddelandetjänster i mobilnätet i Finland, och dessa siffror jämförs också med andra EU-länder. Likaså jämförs hur listpriserna på bredbandstjänster varierar enligt landskap i Finland.

Utredningens material indelas i följande tjänster: taltelevonitjänster i det fasta nätet, dataöverföringstjänster i det fasta nätet, textmeddelandetjänster i mobilnätet, multimedie-meddelandetjänster i mobilnätet, taltelevonitjänster i mobilnätet, dataöverföringstjänster i mobilnätet, dvs. så kallade mobila bredbandstjänster, och övriga dataöverföringstjänster i mobilnätet. Beräknat enligt antalet anslutningar täcker bakgrundsmaterialet minst 95 procent av utbudet av respektive tjänst i Finland. I början av utredningen presenteras uppgifter om omsättningen i hela telekombranschen, dvs. uppgifter som motsvarar de uppgifter som Statistikcentralen publicerat tidigare i sin telekommunikationsstatistik. Materialet som insamlats för omsättningsuppgifterna omfattar över 99,5 procent av utbudet av teletjänster i Finland beräknat enligt antalet anslutningar.

Förutom informationen som insamlats av teleföretagen har man för utredningen även samlat in uppgifter om detaljpriserna på taltelevonitjänster och på fasta och trådlösa bredbandsanslutningar från teleföretagens offentliga prislister. Prisuppgifter för bredbandsanslutningar har insamlats enligt region och hastighetsklass från tio landskap. Europeiska kommissionens implementeringsrapport har använts som källa i jämförelser av priserna på taltelevoni- och meddelandetjänster i mobilnätet mellan EU-länderna. Prisuppgifter som samlats in av OECD har använts vid den europeiska prisjämförelsen av bredbandsanslutningar.

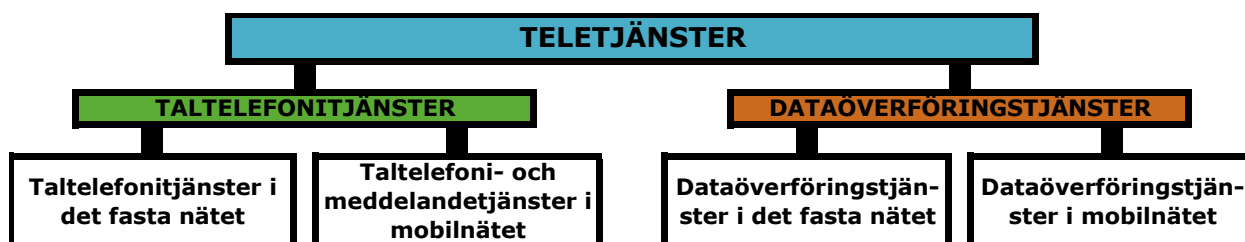
Teleföretagen som omfattas av utredningen enligt tjänster		
Tjänster i mobilnätet	Tjänster i det fasta nätet	
	Bredbandstjänster	Taltelevonitjänster
DNA Ab	24 Online Oy	Aina Group Abp
Elisa Abp	Aina Group Abp	Anvia Abp
TeliaSonera Finland Oyj	Anvia Abp	DNA Ab
	Blue Lake Communications Oy	Elisa Abp
	DNA Ab	Etelä-Satakunnan Puhelin Oy
	Elisa Abp	Kainuun Puhelinosuuskunta
	Kainuun Puhelinosuuskunta	Gamlakarleby Telefon Ab
	Gamlakarleby Telefon Ab	Kymen Puhelin Oy
	Kymen Puhelin Oy	Loviisan Puhelin Oy
	Mikkelin Puhelin Oy	Mariehamns Telefon Ab
	Jakobstadsnejdens Telefon Ab	Mikkelin Puhelin Oy
	Pohjanmaan Puhelin Oy	Jakobstadsnejdens Telefon Ab
	Salon Seudun Puhelin Oy	Pohjanmaan Puhelin Oy
	Tampereen Puhelin Oy	Pohjois-Hämeen Puhelin Oy
	Telekarelia Oy	Salon Seudun Puhelin Oy
	TeliaSonera Finland Oyj	Telekarelia Oy
	Turun Kaapelitelevisio Oy	TeliaSonera Finland Oyj
		Ålands Telefonandelslag Ab

Tabell A. Teleföretagen som omfattas av utredningen indelade enligt tjänster.

BILAGA 2. Index i utredningen

För utredningen har beräknats sammanlagt sju index. Dessa index har uppdelats på tre nivåer. På den högsta nivån är ett index som beskriver prisnivån på teletjänster som helhet. En nivå nedåt ligger de index som beskriver prisnivån på taltelefoni- och meddelandetjänster samt prisnivån på dataöverföringstjänster. Den understa indexnivån består av index som beskri-

ver prisnivåerna på talteletjänster i det fasta nätet, taltelefoni- och meddelandetjänster i mobilnätet, dataöverföringstjänster i det fasta nätet och dataöverföringstjänster i mobilnätet. Prisindexet på den övre nivån har alltid beräknats från utgångsvärdena som utgörs av enhetspriserna per tjänst och vikterna per tjänst.

Figur A. Indelningen av teletjänster i grupper som tillämpas i utredningen.

För beräkning av indexen har man tillämpat Törnqvists prisindex². Törnqvists prisindex är en teoretisk beräkningsmodell som syftar till att beskriva förändringar i prisnivån vid en viss tidpunkt och på vissa nyttigheter i förhållande till prisnivån för en på förhand fastställd prisnivå vid baspunktens.

Enhetspriserna per tjänst har beräknats för Törnqvists prisindex så att teleföretagens sammanlagda intäkter för en bestämd tjänst divideras med teleföretagens användarmängder för ifrågavarande tjänst, exempelvis samtalsminuter. Med andra ord har ett s.k. monopol-företag bildats för att beräkna enhetspriserna per teletjänst.

Enhetspriserna per tjänst för talteletjänster i det fasta nätet och mobilnätet grundar sig på minutpriset för samtal. Det inkluderar samtliga samtalskostnader som t.ex. månadsavgifter, samtalsavgifter och öppningsavgifter. Enhetspriset för textmeddelande- (SMS) och multimedie-meddelandetjänster (MMS) baserar sig på styckepriset på meddelandet som omfattar alla avgifter i samband med tjänsten, exempelvis meddelandavgifter och eventuella månadsavgifter. Månadspriset för anslutningen utgör prisenheten för dataöverföringstjänster i det fasta nätet och mobila bredbandstjänster i mobilnätet. Enhetspriset för de övriga dataöverföringstjänsterna i mobilnätet baserar sig på det användarspecifika priset. Enhetspriserna för de nämnda dataöverföringstjänsterna omfattar samtliga avgifter i samband med

tjänsterna, exempelvis öppningsavgifter, månadsavgifter och tjänstespecifika avgifter.

I prisindexen som beräknats för de olika tjänsterna läggs större vikt på priset på tjänster som ger större intäkter. Vid beräkning av exempelvis totalprisindexet på teletjänster får priserna på tjänster i mobilnätet större vikt än priserna på tjänster i det fasta nätet eftersom intäkterna från tjänster i mobilnätet är större än intäkterna från tjänster i det fasta nätet.

Vid beräkning av indexen tillämpas s.k. kedjeindexering, dvs. prisnivåerna jämförs under på varandra följande beräkningstidpunkter. Ett kalenderår används som intervall för beräkningstidpunkterna. I utredningen jämförs utvecklingen av prisnivån för 2010 med prisnivån för tidigare år. Utredningens så kallade nollår är 2007, då prisindexet har värdet 100 för alla index som beräknas.

Förutom prisindex som beräknats med nominella priser har också teletjänsternas reella prisnivå och utvecklingen av prisnivån beräknats för utredningen. Den reella prisnivån beskriver priset på teletjänster i jämförelse med den allmänna prisnivån och utvecklingen av den. Statistikcentralens konsumentprisindex har tillämpats vid beräkningen av de reella prisnivåerna. De reella prisnivåerna fås genom att dividera respektive bransch eller totalindex som beräknats i undersökningen med värdet på konsumentprisindexet.

Indexvärdena har även åskådliggjorts genom att utifrån materialet beräkna hur mycket pengar konsumenterna använder på olika tele-

² Indexet kallas också för Divisia-Törnqvist-prisindex eller Divisia-prisindex.

tjänster. Det genomsnittliga månatligen använda penningbeloppet per anslutning har beräknats genom att dividera omsättningen för tjänsten med det genomsnittliga antalet anslutningar under året och genom att lägga till mervärdesskatten till siffran.

Prisindex används för att beskriva prisändringar vid en viss tidpunkt i jämförelse med en bestämd basperiod. Det enklaste indexet är ett index som jämför medelpriserna under två tidsperioder med varandra. Indexen ger inte en absolut bild av den verkliga prisförändringen, men det är möjligt att få en tillräckligt exakt uppfattning om utvecklingen av prisnivån med hjälp av dem. Till utredningen har valts Törnqvists prisindex som kan presenteras på följande sätt³:

$$P^T(p^1, x^1, p^0, x^0) = \prod_{n=1}^N (p_n^1 / p_n^0)^{(s_n^0 + s_n^1)/2}$$

där p_n^t är priset på produkten, x_n^t mängden av produkten n och s_n^t produkten n :s viktvärde vid tidpunkten t , när $t = \{0, 1\}$ och $n = 1, \dots, N$.

Viktvärdet är allmänt fastställt så att

$$s_n^t = p_n^t x_n^t / p^t x^t, \text{ när } n = 1, \dots, N, \text{ och}$$

$$\sum_{n=1}^N s_n^t = 1.$$

³ Balk, Bert M. (2008): Price and Quantity Index Numbers: Models for Measuring Aggregate Change and Difference, Cambridge University Press.

Kommunikationsverket

Kontaktuppgifter

PB 313
Östersjögatan 3 A
00181 Helsingfors
tfn 09 69 661
fax 09 6966 410

www.ficora.fi